

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-537/13

**Birutė Šiba
prieš
Arūną Devėną**

(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 93/13/EEB — Taikymo sritis — Su vartotojais sudaromos sutartys — Advokato ir vartotojo sudaryta teisinių paslaugų sutartis“

Santrauka – 2015 m. sausio 15 d. Teisingumo Teismo (devintoji kolegija) sprendimas

- Vartotojų apsauga — Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais — Direktyva 93/13 — Taikymo sritis — Advokato ir fizinio asmens sudaryta teisinių paslaugų sutartis — Įtraukimas*
(Tarybos direktyvos 93/13 10 konstatuojamoji dalis ir 2 straipsnio b ir c punktai)
- Vartotojų apsauga — Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais — Direktyva 93/13 — Tikslas — Silpnesnės šalies apsauga — Taikymas sudarant teisinių paslaugų sutartis*
(Tarybos direktyvos 93/13 10 konstatuojamoji dalis)
- Vartotojų apsauga — Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais — Direktyva 93/13 — Taikymo sritis — Sutarties dalyku esančių paslaugų viešo ar privataus pobūdžio reikšmė — Nebuvimas — Išimtis — Teisinių paslaugų sutartyse suderėtos sąlygos*
(Tarybos direktyvos 93/13 10 konstatuojamoji dalis ir 2 straipsnio c punktas)
- Vartotojų apsauga — Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais — Direktyva 93/13 — Nesąžininga sąlyga, kaip tai suprantama pagal 3 straipsnį — Nacionalinio teismo vertinimas — Kriterijai*
(Tarybos direktyvos 93/13 4 straipsnio 1 dalis ir 5 straipsnis)

1. Direktyva 93/13 dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais turi būti aiškinama taip, kad ji taikoma tipinėms teisinių paslaugų sutartims, sudarytoms advokato ir fizinio asmens, kuris veikia siekdamas su jo verslu, prekyba ar profesija nesusijusių tikslų.

Kaip nurodyta Direktyvos 93/13 dešimtoje konstatuojamojoje dalyje, vienodos teisės normos dėl nesąžiningų sąlygų turėtų būti taikomos visoms sutartims, pardavėjų ar tiekėjų sudaromoms su vartotojais, kaip jie apibrėžti šios direktyvos 2 straipsnio b ir c punktuose. Taigi sutartys, kurioms taikoma Direktyva 93/13, šioje direktyvoje apibrėžiamos remiantis jas sudarančių asmenų statusu pagal tai, ar jie veikia verslo, prekybos ar profesijos tikslais, ar ne. Vadinas, advokatas, kuris už atlyginimą

teikia teisinės paslaugas asmeniniais tikslais veikiančiam fiziniam asmeniui, yra „pardavėjas ar tiekėjas“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 93/13 2 straipsnio c punktą. Todėl tokių paslaugų teikimo sutarčiai taikomos šioje direktyvoje įtvirtintos nuostatos.

(žr. 20, 21, 24, 35 punktus ir rezoliucinę dalį)

2. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 22, 23 punktus)

3. Atsižvelgiant į Direktyva 93/13 dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais siekiamą vartotojų apsaugos tikslą, aplinkybė, kad pardavėjo ar tiekėjo veikla arba specifinė jam pavesta užduotis yra viešo ar privataus pobūdžio, negali būti lemiamą sprendžiant klausimą dėl paties šios direktyvos taikymo. Šiuo atžvilgiu į Direktyvos 93/13 2 straipsnio c punktą patenka bet kokia verslo, prekybos ar profesinė veikla, nesvarbu, ar ji būtų viešoji, ar privati, ir, kaip numatyta jos keturioliktoje konstatuojamojoje dalyje, ši direktyva taip pat taikoma visuomeniniams verslams, prekybai arba profesijoms.

Todėl, kalbant apie advokato už atlyginimą teikiamas teisinės paslaugas, pažymėtina, jog aplinkybė, kad vykdydami savo veiklą advokatai privalo užtikrinti santykių su „klientais–vartotojais“ konfidencialumą, nėra kliūtis taikyti Direktyvą 93/13 tipinėms teisinių paslaugų sutarčių sąlygoms. Iš tiesų pačiose sutarties sąlygose, dėl kurių atskirai nesiderama, visų pirma tose, kurios parengtos bendrai naudoti, nėra su advokatų klientais susijusios asmeninės informacijos, kurios atskleidimas galėtų pažeisti advokato profesinę konfidencialumo pareigą. Žinoma, konkrečiai parengta sutarties sąlyga, visų pirma dėl advokato honoraro, galėtų, bent netiesiogiai, atskleisti tam tikrus advokato ir jo kliento santykių aspektus, kurie turėtų likti paslapyje. Tačiau tokia sąlyga būtų suderėta atskirai ir būtent dėl to jai Direktyva 93/13 nebūtų taikoma.

(žr. 25, 28, 30–32 punktus)

4. Siekiant įvertinti, ar sutarčių, kurioms taikoma Direktyva 93/13 dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais, sąlygos nėra nesąžiningos, reikia atsižvelgti į paslaugų, dėl kurių sudaromos šia direktyva reglamentuojamos sutartys, pobūdį, kaip to reikalaujama pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalį, siejamą su jos aštuoniolikta konstatuojamąja dalimi. Tokį vertinimą turi atlikti nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į šį paslaugų pobūdį ir į visas sudarant sutartį buvusias jos sudarymo aplinkybes.

Taigi, kalbant apie teisinių paslaugų sutartis, reikia nurodyti, kad nacionalinis teismas, vertindamas, ar sutarties sąlygos yra aiškios ir suprantamos, kaip to reikalaujama pagal Direktyvos 93/13 5 straipsnio pirmąjį sakinį, turi atsižvelgti į šių paslaugų specifinį pobūdį, o kilus abejonių – vadovautis šio straipsnio antruoju sakiniu ir aiškinti šias sąlygas vartotojo naudai.

(žr. 33, 34 punktus)